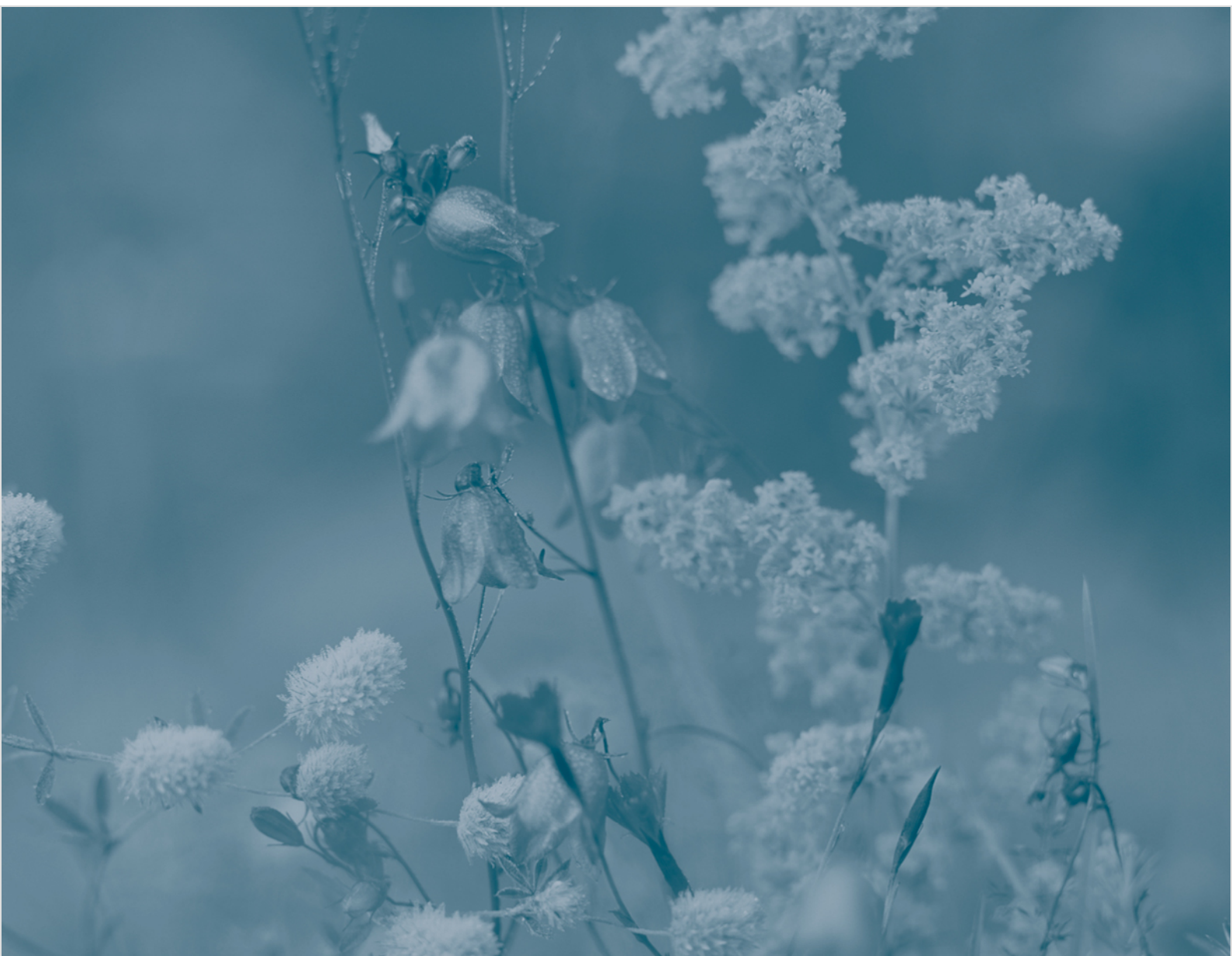

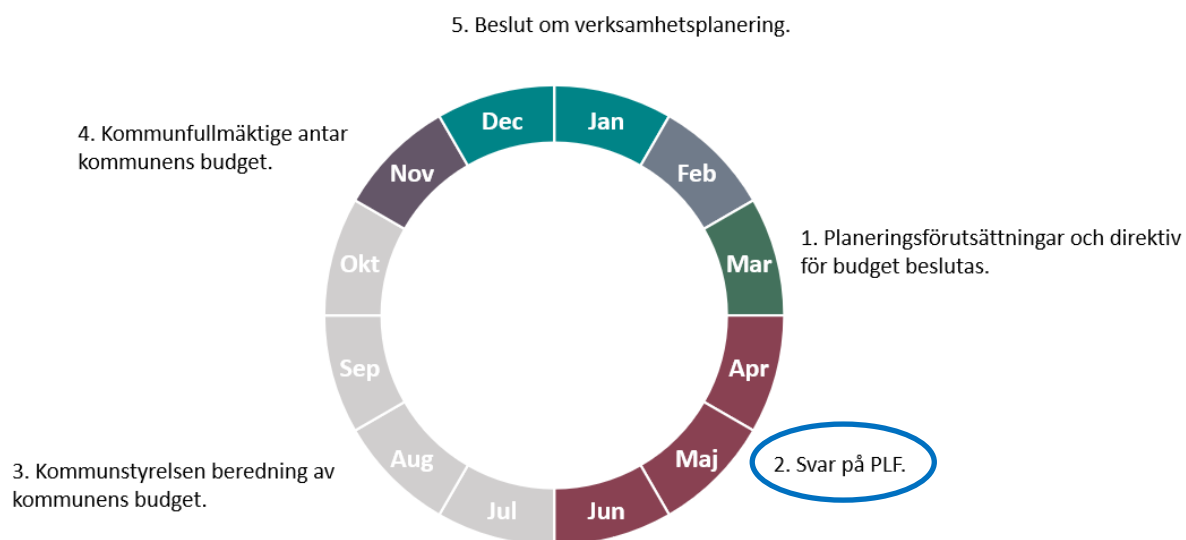
Svar på planeringsförutsättningar och direktiv 2027 och plan 2028–2029

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrning framgår det att kommunstyrelsen har till uppgift att upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. I budgeten ska skattesatsen, anslagen samt peng- och checkbeloppen anges. Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. Den ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år. Nämndernas och kommunstyrelsens svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget (PLF) utgör underlag till kommunens budget.

Svar på planeringsförutsättningar och direktiv till budget

Planeringsförutsättningar och direktiv till budget anger de ekonomiska förutsättningarna för budgetarbetet. Nämndernas och kommunstyrelsens svar på PLF ska beslutas senast i juni av respektive nämnd och styrelse.

Rapport

Datum: 2026-05-13

Diarienummer: 2026/0027

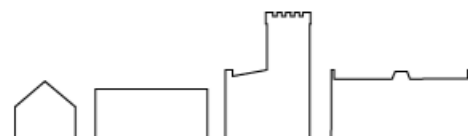
Kultur- och fritidsnämnden

Pernilla Elfstrand

Innehåll

1. Sammanfattning	4
2. Nämndens ansvar	5
3. Utvecklingsområden	6
4. Mål	9
4.1. Hög kvalitet	9
4.2. Stor valfrihet.....	9
4.3. Hög attraktivitet	9
4.4. Hög effektivitet.....	10
4.5. Hållbar utveckling.....	10
4.6. Förändringar av mål	10
5. Ekonomi.....	11
5.1. Driftredovisning.....	12
5.2. Kostnader fördelade på kostnadsslag	14
5.3. Verksamhetens nettokostnader.....	15
6. Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent.....	20
6.1. Kompensation 1%.....	20
6.2. Kompensation 2%.....	21
6.3. Kompensation 3%.....	21
7. Investeringar.....	22
7.1. Tidsbestämda projekt.....	22
7.2. Årliga anslag	24
7.3. Totalsumma av investeringar	25
7.4. Tillkommande kostnader.....	25
8. Risker	26
8.1. Ekonomiska risker	26
8.2. Risker för verksamhet	26
8.3. Omvärldsrisker	26
9. Omvärldsanalys	28

1. Sammanfattning

Avsnittet redogör övergripande om nämndens mål och budget för kommande verksamhetsår.

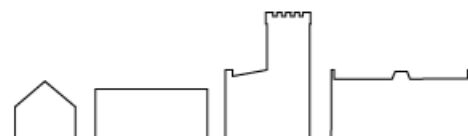
I föreliggande svar på planeringsförutsättningar redogörs först för kultur- och fritidsnämndens nämndmål, följt av en redovisning av kultur- och fritidsnämndens ekonomiska förutsättningar nedbrutet på nämndens verksamheter och investeringar. Avslutningsvis presenteras en omvärldsanalys. Hänsyn tagen till nämndens Kultur- och fritidsplan 2022–2026.

Gemensamma inriktningar för verksamheterna är att främja hälsa och delaktighet genom ett utbud som är varierat och passar i livets alla skeden. Särskilt i fokus är barns, ungas och äldres möjligheter till en aktiv fritid. Kommunen ska uppmuntra till mångfald och bredd samt till att alla ska ha råd att vara med.

Ett utvecklingsområde handlar om lokaler och anläggningar. Danderyd är till ytan en liten kommun som lämpar sig väl för centralisering, men som valt att verksamheten ska finnas där människor bor och lever. Många platser för lokaler och anläggningar innebär samtidigt högre drift- och investeringskostnader. Därför finns behov att se över användningen av lokaler och anläggningar för att bedriva en verksamhet som är både kostnadseffektiv och främjar meningsfull fritid.

Befolkningsprognosen visar en utveckling i kommunen mot minskande antal barn och unga och fler äldre. Det kan innebära behov av förändringar och prioriteringar för att kultur- och fritidsnämnden ska ha ett utbud som är relevant och stämmer överens med aktuella behov.

Danderyds Kommun ska vara Sveriges bästa kommun att leva, bo och verka i. Kultur- och fritidsnämndens verksamheter har en viktig uppgift och ett stort bidrag i att förverkliga detta.

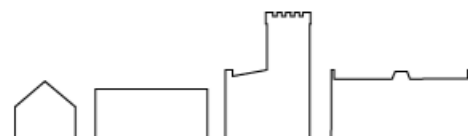
2. Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja kultur- och fritidsverksamheten i kommunen. Uppgiften innebär att samverka med och stödja de föreningar och organisationer som är verksamma i kommunen och som har en tydlig koppling till kultur och fritid. De centrala uppgifterna är:

- att vara huvudman för kommunens bibliotek, kulturskola, kultur- och programverksamhet, fritidsgårdsverksamhet och de kommunala verksamheterna i träffpunkt Enebyberg
- att fördela bidrag och stipendier till föreningar och andra lokala organisationer och aktörer
- att förvalta, ansvara för drift och skötsel och uthyrning av idrottsplatser och andra anläggningar inom nämndens ansvarsområde, samt ansvara för uthyrning av idrottshallar inom kommunala skolområden.
- att ha beställaransvaret för kommunens badanläggningar
- att förvalta och låna ut kommunens konstverk

I kultur- och fritidsnämndens verksamhet ingår den centrala administrationen som ger stöd och service till nämnden och nämndens verksamheter. Genom verksamheten ungt fokus ansvarar nämnden för kommunens samlade preventiva och uppsökande arbete gentemot ungdomar. Nämndens verksamheter är, förutom ett folkbibliotek, frivilliga verksamheter för kommunen. Folkbiblioteket regleras i bibliotekslagen.

3. Utvecklingsområden

Avsnittet redogör nämndens utvecklingsområden och beskriver de förändringar som krävs utifrån lagändringar, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

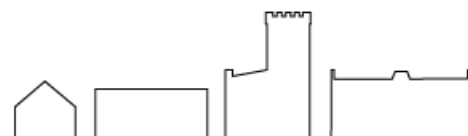
Kultur- och fritidsplan

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat om Kultur- och fritidsplan att gälla för perioden 2022–2026. Planen visar på hur verksamheterna inom kultur och fritid arbetar utifrån kommunens vision och strategiområden samt tydliggör verksamheternas uppdrag. En aktualisering av planen kommer att genomföras för beslut våren 2027.

Lokaler och anläggningar

Danderyd är till ytan en liten kommun som lämpar sig väl för centralisering, men som valt att verksamheten ska finnas där människor bor och lever. Invånare i hela kommunen har nära tillgång till idrottsplats och bibliotek, kulturen erbjuder program på flera platser i kommunen och kulturskolan samnyttjar lokaler med andra verksamheter för att barn och unga i samband med skoldagens slut enkelt ska kunna delta. Det blir enkelt, tryggt och okomplicerat att ta del av det utbud som finns inom kultur och fritid.

Många platser för lokaler och anläggningar innebär samtidigt högre drift- och investeringskostnader. Därför finns behov att se över användningen av lokaler och anläggningar för att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. Detta inkluderar bland annat att samlokalisera verksamheter, som berörs i nämndens lokalbehovsanalys. Samt att fokusera på kultur- och fritidsnämndens primära uppdrag att skapa förutsättningar för breddverksamhet och främja folkhälsa. En kommun av Danderyds storlek får svårt att med rimlig ekonomi kunna tillmötesgå önskemål från idrottsföreningar att följa de krav som specialförbund eller ligor ställer på förutsättningar vid tävling på högre nivå. Detta innebär inte ett ställningstagande mot elitsatsningar, men kan betyda att sådan får ske till exempel i anläggningar primärt avsedda för bredd eller inom ramen för regional samverkan.

Demografisk förändring

Befolkningsprognosen visar att antalet barn och unga minska samtidigt som antalet seniora invånare ökar. Detta innebär att såväl kommunens som föreningslivets verksamheter bör se seniorer som en ny målgrupp. Detta kan innebära att bedriva verksamhet på nya sätt och på andra tider än vad som görs idag samt att erbjuda personal och ledare kompetensutveckling.

Förvaltningen konstaterar att nämndens mål för verksamheterna omfattar gruppen seniorer. Även Riksidrottsförbundets (RF) strategi mot 2035 betonar vikten av en utmanande, flexibel och rolig idrott som är trygg och inkluderande. Genom de nya strategierna önskar man få fler att idrotta hela livet och skapa förutsättningar för ännu fler barn, unga, vuxna och äldre att hitta sitt sätt att träna och tävla.

Trygga barnens tillgång till Kulturskola

Kulturskolans verksamhet bedrivs till del på Danderydsgården, men är framför allt beroende av tillgång till skolornas lokaler. Detta för att kunna främja de yngre barnens möjlighet att delta i verksamheten. Planerade och pågående renoveringar av kommunens skolor minskar kulturskolans tillgång till lokaler och visar på en sårbarhet för verksamheten.

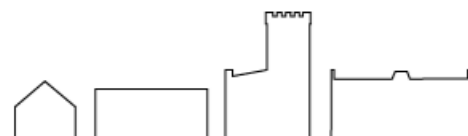
Här behövs utvecklad samverkan inom förvaltningen för en mer självklar tillgång för kulturskolan till skolans lokaler men även en inventering av befintliga lokaler inom kultur- och fritidsområdet för att finna alternativa lösningar.

Välfärdsbrottslighet

Kommunfullmäktige antog den 14 oktober 2024 riktlinjer för att bekämpa välfärdsbrottslighet. Syftet är att säkerställa att skattemedel används korrekt och att upprätthålla tilliten till välfärdssystemen.

Kultur- och fritidsnämnden fördelar årligen kontanta bidrag till föreningar som är verksamma i kommunen. Risk kan därmed finnas att föreningar ansöker och beviljas bidrag på oriktiga grunder samt att sådana bidrag inte används på avsett sätt. Danderyds storlek möjliggör dock för kommunen att ha god kännedom om och frekventa kontakter med föreningslivet och dess företrädare. Detta bedöms som positivt i arbetet att motverka välfärdsbrottslighet.

För att säkerställa att förutsättningar finns för att följa upp och agera vid brister och felaktigheter har riktlinjer och regler för föreningsbidrag anpassats.

Kultur- och fritidsnämnden kommer fortsatt att följa upp arbetet mot välfärdsbrottslighet inom ramen för sin internkontroll.

Beredskap vid kriser

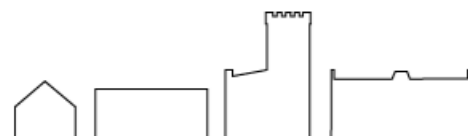
Såväl krisplan som kontinuitetsplan finns för Kultur och Fritid samt Bibliotek som en del av Bildningsförvaltningen.

Kultur- och fritidsnämndens verksamheter är viktiga vid krissituationer.

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) lyfter i en ny rapport "Den fria konsten i kris och krig" kulturens och konstens roll i svåra situationer. Det framhålls att kulturen spelar en viktig roll i tider av kris både på individnivå och för samhällen i stort. Kulturen kan fungera som en resiliensfaktor där deltagande i aktiviteter kan ge individen en känsla av sammanhang och mening och därmed stå bättre rustad i en krissituation. Det är således viktigt att värna kultur och konst i stabila tider, så att verksamheten fortsatt kan verka som skyddsfaktor i mer oroliga tider.

Biblioteken är utsedda till trygghetspunkter vid långvarig kris med bland annat uppdrag att ge invånarna uppdaterad och tillförlitlig information om händelsen samt tillhandahålla enklare resurser för tillfällig hjälp.

Idrotts- och fritidsanläggningarna har en maskinpark och personal som kan framföra olika arbetsfordon samt hantera handverktyg. Verksamheten ingår i nödvattengruppen, bistår med att köpa in transportfordon samt hålla och omsätta dieselreserven. De fullstora sporthallar som kultur och fritid disponerar fungerar även som utökade trygghetspunkter där invånare ska kunna vistas under en längre tid vid exempelvis evakuering.

4. Mål

Avsnittet redogör för nämndens förslag till mål samt eventuella förändringar av mål.

4.1. Hög kvalitet

Mål: I kommunen finns kultur- och fritidsaktiviteter med hög kvalitet för alla invånare med fokus på barn, ungdomar och äldre.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att i dialog med invånarna erbjuda trygga och välkomnande verksamheter som uppskattas av deltagarna. Nämndens verksamheter är i huvudsak frivilliga för kommunen varför det är extra viktigt att det är invånarnas behov och önskemål som påverkar utbudet. Måluppfyllelsen bedöms primärt utifrån de omdömen som deltagare och invånare ger aktiviteter och verksamheter.

4.2. Stor valfrihet

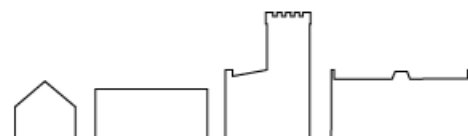
Mål: Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt och levande föreningsliv och för aktiviteter som attraherar, inspirerar och utgår från invånarnas efterfrågan.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att stötta föreningslivet i satsningen på breddverksamhet. Det är viktigt att barn och ungdomar ges möjlighet att delta i föreningsaktiviteter oavsett ålder och ambitionsnivå. Kommunens egna verksamheter utgör ett komplement och stöd till föreningslivets aktivitetsutbud. Måluppfyllelsen bedöms primärt utifrån aktivitetsutbud.

4.3. Hög attraktivitet

Mål: Kultur- och fritidsnämnden främjar barns, ungdomars samt äldres hälsa.

Kultur- och fritidsnämnden skapar förutsättningar för ett rikt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter även utanför de organiserade verksamheterna. Detta sker genom att möjliggöra god tillgång till spontanidrott såsom friluftsliv och annan vistelse utomhus, uppsökande biblioteks- och kulturverksamhet samt samverkan i modellen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) inom ramen för kommunens ungdomsstrategi. Nämndens verksamheter arbetar för att stärka föräldrar i sin roll som förebilder, gränssättare och inspiratörer. Måluppfyllelsen bedöms primärt utifrån hur väl invånarna bedömer att kommunen lyckas med att skapa förutsättningar som främjar hälsa och välmående.

Mål: Kultur- och fritidsnämnden är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för utveckling av ett ledarskap och medarbetarskap i samklang. Det ska vara självklart för medarbetare att komma med tankar och idéer kring verksamhetsutveckling och få ledningens förtroende och stöd att genomföra dessa i praktiken. Detta är viktigt eftersom delaktighet och inflytande är en friskfaktor som leder till ett hållbart arbetsliv.

4.4. Hög effektivitet

Mål: Kultur- och fritidsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt med högt deltagande.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för en effektiv och utefter givna budgetramar ändamålsenlig verksamhet. Måluppfyllelsen bedöms primärt utifrån nyttjande, deltagande och budgetföljsamhet.

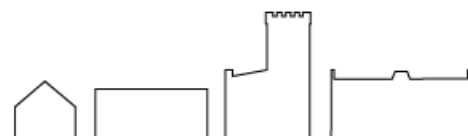
4.5. Hållbar utveckling

Mål: I kommunen bedrivs kultur- och fritidsaktiviteter med så liten påverkan på klimat och miljö som möjligt.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar för att optimera energianvändning samt minska läckage av miljö- och hälsovådliga ämnen. Sedan 2019 har elförbrukningen minskat med 24 procent. När kommunen 2023 köpte fotbollsföreningarnas elva konstgräsplaner hade samtliga system med gummisgranulat. Nu har tio planer fått nya konstgrässystem vilket innebär att de tre 11-spelplanerna Djursholm, Enebyberg och Stocksund i en övergångsperiod fortsatt har system med återvunnet gummigranulat och övriga planer har system med sand eller kork som infill. Allt för att kombinera miljöhänsen med behov av spelbarhet året runt.

4.6. Förändringar av mål

Nämnden föreslår inga förändringar av målen.

5. Ekonomi

Tabellen visar nämndens nettokostnader och förändringar för åren 2025 – 2029.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nettokostnader (mnkr)	-122,2	-126,0	-126,0	-128,3	-129,8	-130,4
Förändring (mnkr)		-3,8	0,0	-2,3	-1,5	-0,6
Förändring (%)		3%	0%	2%	1%	0%

Kultur- och fritidsnämndens budget 2027 uppgår till 128,3 miljoner kronor (netto).

Nämndens nettokostnader tillåts därmed öka med 2,3 miljoner kronor jämfört budget 2026 vilket motsvarar 1,8 procent.

Jämfört budget för 2026 beräknas nämndens kostnader och intäkter förändras enligt nedan:

- Lönekostnader inklusive personalomkostnadspålägg beräknas öka med 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 2,4 procent. Antal årsarbetare beräknas till 67,8 vilket är oförändrat jämfört budget 2026. Hänsyn har tagits till att lönerrevisionen för 2026 prognostiseras bli 3,0 procent samt att lönerrevisionen för 2027 prognostiseras till 2,0 procent. Uppräkning för 2027 avser perioden från 1 april. Eftersom personalomkostnadspålägget för 2027 har höjts från 40,24 procent till 40,50 procent har lönekostnaderna ökat med 0,1 miljoner kronor.
- Lokalhyror beräknas öka med 2,3 miljoner kronor vilket motsvarar 5,0 procent och är högre än direktiv om 2,7 procent. Detta beror på att samhällsutvecklingsförvaltningen för år 2026 missade ett extra tillägg för höjd internränta om 0,8 miljoner kronor som nu får genomslag 2027 samt att man beräknar att planerade underhållsinvesteringar 2027 och framåt kommer att medföra tillkommande hyresökningar om 0,3 miljoner kronor årligen.
- Kapitalkostnaderna ökar med 0,9 miljoner kronor vilket motsvarar 4,7 procent. Ökningen beror huvudsakligen på tillkommande aktiveringar avseende investeringar som pågår 2026 samt till del aktiveringar av projekt som föreslås för 2027.
- Investeringsutgifter drift ökar med 0,2 miljoner kronor vilket motsvarar 40 procent.
- Övriga kostnader, exklusive investeringsutgifter drift, beräknas öka med 0,8 miljoner kronor vilket motsvarar 2,7 procent. Ökningen beror på beräknade kostnadsökningar enligt direktiv om 2,7 procent.

- Intäkterna beräknas öka med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 2,1 procent. Ökningen beror huvudsakligen på indexuppräknings av fakturerade hyror enligt avtal samt internfakturering till utbildningsnämnden.

Sammantaget innebär förändringar av kostnader och intäkter enligt ovan att kultur- och fritidsnämndens nettokostnad ökar med cirka 5,0 miljoner kronor att jämföra med kommunstyrelsens förslag om 2,3 miljoner kronor. Nämnden konstaterar således att det föreligger ett underskott om 2,7 miljoner kronor för år 2027.

Avgifterna för 2027 inom nämndens verksamhetsområden föreslås i huvudsak oförändrade. Mörbybadets dagkort föreslås att höjas medan övriga entréavgifter hålls oförändrade. Samtliga avgifter framgår av bilaga 1 med underbilagor.

Anslaget för kontanta bidrag till idrotts- och kulturföreningar samt fristående musikskolor föreslås oförändrat på 2026 års nivå. Nämnden konstaterar att det viktigaste stödet till föreningslivet utgörs av de lokaler och planer som föreningslivet kan nyttja till subventionerat pris.

För planperioden 2028 till 2029 har uppräknings gjorts enligt planeringsförutsättningar och direktiv till budget 2027. Samtliga beräkningar utgår ifrån oförändrad verksamhet jämfört 2027. Detta medför för plan 2028 ett beräknat ackumulerat underskott om 4,5 miljoner kronor som ökar till 6,9 miljoner kronor för plan 2029.

5.1. Driftredovisning

Tabellen visar nämndens intäkter och kostnader för åren 2025 – 2029.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Intäkter	23,1	21,2	21,2	21,7	22,0	22,4
Kostnader	-145,3	-147,2	-147,2	-152,7	-156,3	-159,6
Sparkrav (scenario 1 %)	0,0	0,0	0,0	2,7	4,5	6,9
Nettokostnader	-122,2	-126,0	-126,0	-128,3	-129,8	-130,3

Kultur- och fritidsnämndens beräknade intäkter för 2027 uppgår till totalt 21,7 miljoner kronor.

Intäkterna avser huvudsakligen:

- vidarefakturerade hyreskostnader till utbildningsnämnden: 7,4 miljoner kronor

- timhyror till föreningsliv och övriga intressenter: 6,1 miljoner kronor
- kulturskolans elevavgifter: 2,7 miljoner kronor
- verksamhetsdrift av Mörbybadet: 2,1 miljoner kronor

För 2027 beräknas intäkterna öka med 0,5 miljoner kronor jämfört budget 2026 vilket motsvarar 2,1 procent. Ökningen beror på indexuppräkning av fakturerade hyror enligt avtal samt internfakturerings till utbildningsnämnden.

För planeringsperioden beräknas intäkterna öka med 0,3 miljoner kronor 2028 och ytterligare 0,4 miljoner kronor 2029. Ökningen beror på indexuppräkning av fakturerade hyror enligt avtal samt internfakturerings till utbildningsnämnden.

Kultur- och fritidsnämndens beräknade bruttokostnader för 2027 uppgår till totalt 152,7 miljoner kronor.

Kostnaderna avser huvudsakligen:

- löner: 50,1 miljoner kronor
- lokalhyror: 48,3 miljoner kronor
- kapitalkostnader: 21,0 miljoner kronor
- övriga kostnader: 33,3 miljoner kronor som omfattar några större poster om totalt 16,5 miljoner kronor såsom kontanta föreningsbidrag, el och vatten, tjänster och fördelade kostnader via kommunledningskontoret samt driftkostnader i samband med investeringsutgifter.

För år 2027 beräknas bruttokostnaderna att öka med 5,5 miljoner konor jämfört budget 2026 vilket motsvarar 3,7 procent. Ökningen beror främst på uppräknings för pris- och löneökningar om 4,3 miljoner kronor samt ökade kapitalkostnader (1,0 miljoner kronor) och ökade investeringskostnader drift (0,2 miljoner kronor).

För planeringsperioden ökar bruttokostnaderna med 3,6 miljoner kronor 2028 och ytterligare 3,3 miljoner för 2029. Ökningarna beror på att priser- och löner har räknats upp enligt planeringsdirektiv, justeringar för kapitalkostnader och investeringsutgifter drift samt planerade underhållsinvesteringar som medför tillkommande hyresökningar via samhällsutvecklingsförvaltningen. Beräkningarna bygger på att verksamheten i stort planeras fortgå i ordinarie omfattning.

Anvisade nettoramor enligt planeringsdirektiv innebär sparkrav om 2,7 miljoner kronor för 2027. För planeringsperioden tyder preliminära beräkningar på att sparkravet kommer att

öka med ytterligare 1,8 miljoner kronor för 2028 samt ytterligare 2,4 miljoner kronor för 2029. För perioden totalt 6,9 miljoner kronor. Av naturliga skäl är osäkerheten större för planeringsperioden 2028 och 2029.

5.2. Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen visar kostnader fördelade per kostnadsslag för åren 2025 – 2029.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anslag	-121,2	-125,5	-125,5	-127,6	-128,9	-130,2
Investeringsutgift drift	-1,0	-0,5	-0,5	-0,7	-0,9	-0,2
Nettokostnader	-122,2	-126,0	-126,0	-128,3	-129,8	-130,4
Varav kapitalkostnader	-18,5	-20,0	-20,0	-21,0	-20,9	-21,3

Anslag

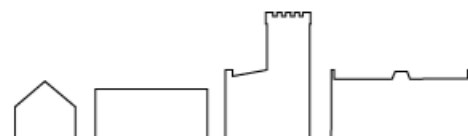
Rensat för investeringsutgifter drift, som från 2026 till 2027 beräknas öka med 0,2 miljoner kronor, innebär den möjliga nettokostnadsökningen 2,1 miljoner kronor enligt kommunstyrelsens planeringsförutsättningar och direktiv. Detta betyder att anslaget ökar med 1,7 procent 2027 som kompensation för pris- och löneökningar samt ökade kapitalkostnader. Enligt förvaltningens beräkningar ökar nettokostnaden enligt anslag med 4,8 miljoner kronor. Vilket innebär ett sparkrav om 2,7 miljoner kronor.

Investeringsutgift drift

Kultur- och fritidsnämndens investeringskostnader till driftbudgeten ökar med 0,2 miljoner kronor år 2027. Kostnader 2027 om 0,7 miljoner kronorna avser rivning och deponi av gamla belysningsstolpar i samband med byte av stolpar och armaturer i Rinkebyspåret. För 2028 avser de totala kostnaderna om 0,9 miljoner kronor dels rivning och deponi av gamla belysningsstolpar i samband med byte av stolpar och armaturer i Altorpsspåret (0,6 miljoner kronor) dels deponier av massor, träd och buskar i samband med ny servicebyggnad på Danderyds gymnasiums IP (0,3 miljoner kronor). För 2029 avser kostnaderna om 0,2 miljoner kronor deponi i samband med byte av konstgräsplan 3 på Stockhagens IP.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnaderna ökar 2027 med 1,0 miljoner kronor. Kapitalkostnaderna har beräknats utefter uppskattad aktiveringstidpunkt för respektive projekt samt en övergripande

bedömning om respektive projekts avskrivningstid. Svårigheter föreligger då andel av ingående komponenter inte fullt ut är kända i dagsläget.

För mer detaljerad information kring kostnadsslag hänvisas till bilaga 2.

5.3. Verksamhetens nettokostnader

Tabellen visar nettokostnad per verksamhet för åren 2025 – 2029.

Nettokostnad per verksamhet (mnkr)	Utfall 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Nämnd och förvaltning	-7,4	-7,7	-7,7	-8,5	-9,2	-9,9
Idrotts- och fritidsanläggningar	-46,2	-47,7	-47,7	-49,8	-50,7	-51,1
Ungt fokus	-14,2	-15,2	-15,2	-15,6	-15,9	-16,3
Bibliotek	-19,1	-19,8	-19,8	-20,4	-20,8	-21,3
Kulturskola	-9,7	-10,2	-10,2	-10,5	-10,8	-11,1
Förenings- och kulturstöd	-25,5	-25,4	-25,4	-26,2	-26,9	-27,6
Sparkrav	0,0	0,0	0,0	2,7	4,5	6,9
Nettokostnader	-122,1	-126,0	-126,0	-128,3	-129,8	-130,4

Nämndens verksamheter har olika förutsättningar där bland annat andel löne- och hyreskostnader skiljer sig åt, men även hur bundna de övriga kostnaderna är i exempelvis avtal. Fördelning av nettobudgetram på verksamhetsnivå grundar sig därmed inte på en generell uppräknings utan på en aktiv budgetprocess i syfte att ge adekvata förutsättningar till respektive verksamhet. Detta medför att den procentuella uppräknings av nettobudgetram skiljer sig åt mellan verksamheterna.

Budgetprocessen ligger tidigt. En större del av innevarande år 2026 är fortfarande i prognosstadiet. Ovanstående ramfördelningar på verksamhetsnivå kan komma att förändras i samband med att den detaljfördelade budgeten utarbetas under hösten 2026. Detta kan medföra senare beslut i kultur- och fritidsnämnden om att göra omfördelningar mellan verksamheterna.

Förvaltningens beräkningar, utefter direktiv i planeringsförutsättningarna samt med 1 procents uppräknings av ram, visar ett en oförändrad kultur- och fritidsverksamhet jämfört 2026 kommer att innebära sparkrav om 2,7 miljoner för 2027. För plan 2028 tillkommande sparkrav om 1,8 miljoner kronor samt ytterligare 2,4 miljoner kronor för plan 2029. För perioden 2027–2029 ett ackumulerat sparkrav om 6,9 miljoner kronor.

De budgetar som presenteras på verksamhetsnivå inkluderar inte sparkrav. Se bilaga 2 för mer detaljerad information per verksamhet.

Nämnd och förvaltning

Nettokostnaden 2027 för nämnd och förvaltning ökar med 0,8 miljoner kronor eller 10,8 procent. Förutom kompensation för pris- och löneökningar beror ökningen huvudsakligen på tillkommande hyreskostnader om 0,3 miljoner kronor årligen för planerat underhåll som beräknas enligt samhällsutvecklingsförvaltningen samt kapitalkostnader avseende inventarieinköp till verksamheterna. För att förenkla budget- och uppföljningsarbetet budgeteras och redovisas kapitalkostnader avseende inventarieinköp till verksamheterna från och med 2026 centralt under nämnd och administration i stället för under respektive verksamhet. För 2027 innebär detta att nettokostnaderna ökar med 0,3 miljoner kronor.

Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 8,5 miljoner kronor. Kostnaden avser löner och nämndens arvoden (4,0 miljoner kronor), internt fakturerade kostnader för kommunledningskontorets tjänster (3,2 miljoner kronor), lokalhyror (0,7 miljoner kronor), kapitalkostnader (0,4 miljoner kronor) samt övriga kostnader (0,2 miljoner kronor).

Verksamheten har inga intäkter.

Preliminär nettobudget för 2027 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 2,50 vilket är oförändrat jämfört 2026.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Nettokostnaden 2027 för idrotts- och fritidsanläggningar ökar med 2,0 miljoner kronor eller 4,3 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar samt ökade kapitalkostnader om 0,8 miljoner kronor och investeringskostnader drift om 0,2 miljoner kronor.

För 2028 ökar nettokostnaden med 0,8 miljoner kronor. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Investeringskostnader som ligger i driftbudgeten ökar med 0,2 miljoner kronor medan kapitalkostnaderna minskar med motsvarande belopp. För år 2029 ökar nettokostnaden med 0,5 miljoner kronor. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Investeringskostnader som ligger i driftbudgeten minskar med 0,7 miljoner kronor och kapitalkostnaderna ökar med 0,3 miljoner kronor.

Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 58,8 miljoner kronor. Kostnaden avser kapitalkostnader (20,2 miljoner kronor), lokalhyror (14,6 miljoner kronor), löner (11,7 miljoner kronor) samt

övriga kostnader (12,3 miljoner kronor). Övriga kostnader inkluderar några större enskilda kostnadsposter om 8,8 miljoner kronor som består av el och vatten, reparationer och mindre underhåll samt driftkostnader för investeringsprojekt.

Intäkterna för 2027 uppgår till 9,0 miljoner kronor och avser huvudsakligen hyresintäkter från ridhus och planer (6,3 miljoner kronor) samt intäkter från tjänstekoncession för drift av Mörbybadet (2,1 miljoner kronor). Intäkterna har räknats upp där avtal finns eller när internfakturering sker. De hyror som betalas per timma av föreningslivet föreslås oförändrade jämfört 2026.

Preliminär nettobudget för 2027 innebär verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 17,5 vilket är oförändrat jämfört 2026.

Ungt Fokus

Nettokostnaden 2027 för ungt fokus ökar med 0,4 miljoner kronor eller 2,4 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar och påverkas av att andelen lönekostnader uppgår till 71 procent av bruttokostnaden. För planeringsperioden har kostnader och intäkter räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden för 2028 med 0,3 miljoner kronor och för 2029 med ytterligare 0,4 miljoner kronor.

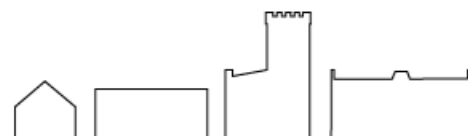
Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 16,2 miljoner kronor och består främst av lönekostnader (11,5 miljoner kronor), lokalhyror (2,6 miljoner kronor) samt övriga kostnader (2,1 miljoner kronor).

Intäkterna för 2027 uppgår till 0,6 miljoner kronor och utgörs främst av intäkter från cafeteriaförsäljning till självkostnadspris (0,5 miljoner kronor) samt försäljning av rastverksamhet till Fribergaskolan (0,1 miljoner kronor).

Preliminär nettobudget för 2027 innebär oförändrad verksamhet. Antal årsarbetare budgeteras till 16,6 vilket är oförändrat jämfört 2026.

Bibliotek

Nettokostnaden 2027 för biblioteket ökar med 0,6 miljoner kronor eller 3,1 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. För planeringsperioden har kostnader och intäkter räknats upp enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden för 2028 med 0,4 miljoner kronor och för 2029 med ytterligare 0,4 miljoner kronor.

Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 20,5 miljoner kronor och består av lönekostnader (9,5 miljoner kronor), lokalhyror (7,4 miljoner kronor) samt kapitalkostnader (0,2 miljoner kronor). Övriga kostnader (3,3 miljoner kronor) inkluderar några större enskilda poster såsom medier, biblioteksdatasystem samt fakturerade tjänster från kommunledningskontoret.

Intäkterna för 2027 uppgår till 0,1 miljoner kronor och avser huvudsakligen avgifter för kopiering och utskrifter samt fjärrlåne- och ersättningsavgifter.

Utöver anslagen i budget erhåller biblioteket riktade statsbidrag från Statens kulturråd. De två senaste boksluten visar att biblioteket i snitt nyttjat cirka 0,4 miljoner kronor årligen. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär nettobudget för 2027 innebär verksamhet i ordinarie omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 13,3 vilket är oförändrat jämfört budget 2026.

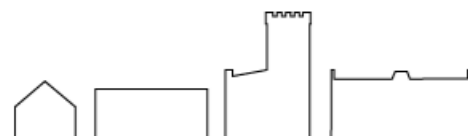
Kulturskola

Nettokostnaden 2027 för kulturskolan ökar med 0,3 miljoner kronor eller 3,4 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. För planeringsperioden har kostnader, men ej intäkter, räknats upp enligt budgetdirektiv vilket ökar nettokostnaden med 0,3 miljoner kronor årligen för 2028 och 2029.

Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 13,3 miljoner kronor och består främst av lönekostnader (10,8 miljoner kronor) och lokalhyror (1,3 miljoner kronor). Övriga kostnader (1,1 miljoner kronor) består huvudsakligen av fakturerade kostnader för kommunledningskontorets tjänster, licenskostnader, kapitalkostnader samt övriga verksamhetskostnader.

Intäkterna för 2027 uppgår till 2,7 miljoner kronor och består främst av fakturerade elevavgifter. Bildningsförvaltningen föreslår att kulturskolans avgifter hålls oförändrade jämfört 2026 för att tillgängliggöra kulturskolans utbud för alla. Förslag till avgifter redovisas i detalj i bilaga 1 och hålls oförändrade jämfört 2026.

Utöver anslagen i budget erhåller kulturskolan riktade statsbidrag från Statens kulturråd. De två senaste boksluten visar att kulturskolan i snitt nyttjat cirka 0,5 miljoner kronor årligen. Dessa medel är idag en förutsättning för såväl verksamhetsutveckling som personalens kompetensutveckling.

Preliminär nettobudget för 2027 innebär i huvudsak verksamhet i oförändrad omfattning. Antal årsarbetare budgeteras till 14,6 vilket är oförändrat jämfört budget 2026.

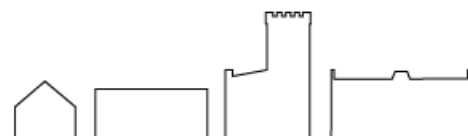
Förenings- och kulturstöd

Nettokostnaden 2027 för förenings- och kulturstöd ökar med 0,8 miljoner kronor eller 3,1 procent. Ökningen beror på kompensation för pris- och löneökningar. Minskade kapitalkostnader påverkar positivt om 0,1 miljoner kronor. Det kontanta föreningsbidraget liksom avgifter för att hyra lokaler per timma föreslås ligga på en oförändrad nivå jämfört 2026. För planeringsperioden har uppräknings gjorts enligt budgetdirektiv vilket beräknas öka nettokostnaden med 0,7 miljoner kronor årligen för 2028 och 2029.

Bruttokostnaden för 2027 uppgår till 35,4 miljoner kronor och består av främst av lokalhyror (21,7 miljoner kronor), lönekostnader (2,5 miljoner kronor), kapitalkostnader (0,1 miljoner kronor) samt övriga kostnader (11,1 miljoner kronor). Övriga kostnader avser huvudsakligen kontanta föreningsbidrag, lokalvård, rondering av idrottshallar samt åtgärder i lokaler som åligger hyresgäst enligt gränsdragningslista.

Intäkterna för 2027 uppgår till 9,2 miljoner kronor och avser till all väsentlighet uthyrning av tider i idrottshallar till skolor på skoltid och föreningar samt övriga intressenter på föreningstid. Intäkterna har räknats upp där avtal finns eller när internfakturerings sker. De hyror som betalas per timma av föreningslivet föreslås i stort oförändrade jämfört 2026. För mer detaljerad information hänvisas till bilaga 1.

Preliminär nettobudget för 2027 innebär i stort oförändrad verksamhet. Samtliga kontanta bidrag till föreningar och fristående musikskolor föreslås ligga på samma nivå som 2026. Antal årsarbetare budgeteras till 3,3 vilket är oförändrat jämfört budget 2026.

6. Scenarier vid kompensation om 1, 2 och 3 procent

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader vid uppräknings med 1, 2 och 3 procents uppräknings för åren 2027-2029.

Kultur- och fritidsnämnden (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kompensation 1%	-128,3	-129,8	-130,4
Kompensation 2%	-129,5	-132,4	-134,4
Kompensation 3%	-130,8	-135,0	-138,4

6.1. Kompensation 1%

Kompensation 1 procent medför ett sparkrav 2027 om 2,7 miljoner kronor, för 2028 tillkommande 1,8 miljoner kronor samt för 2029 tillkommande 2,4 miljoner kronor. För perioden totalt 6,9 miljoner kronor.

För en budget i balans behöver åtgärder vidtagas som innebär att se över lokalkostnader, minska antalet anställda samt se över specifika driftbidrag och avtal i förhållande till föreningar. Samlat innebär detta besparingar i kärnverksamheten som kan resultera i minskad service till allmänhet och föreningsliv genom minskat öppethållande, minskad tillgång till plan- och halltider, minskat utbud av aktiviteter för barn, unga och äldre.

En anpassning av personalresurser till den givna budgetramen kan innebära att inte återbesätta de vakanser som uppstår. Minskad personalstyrka innebär generellt minskat öppethållande, minskad service och minskat utbud av tjänster. En genomsnittlig årsarbetare kostar cirka 0,7 miljoner kronor per år. En minskning av personalstyrkan motsvarande besparingskravet 6,9 miljoner konor för perioden innebär en minskning med 10 årsarbetare eller 15 procent.

En översyn av lokalkostnader samt avtal i förhållande till föreningar kan innebära att berörda parter tycker att beslut medför försämrade förutsättningar då detta påverkar tillgång till lokaler samt driftbidrag.

Eftersom kultur- och fritidsnämndens verksamheter redan idag är små och sårbara bedöms möjligheten som begränsad att genomföra generella sparkrav. Minskade budgetförutsättningar riskerar därmed att leda till att antalet serviceställen såsom antal bibliotek, idrottsplatser med flera behöver minska.

6.2. Kompensation 2%

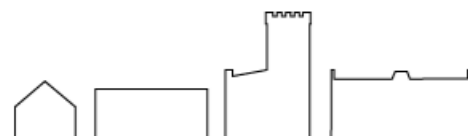
Kompensation 2 procent medför ett sparkrav 2027 om 1,5 miljoner kronor, för 2028 tillkommande 0,4 miljoner kronor samt för 2029 tillkommande 1,0 miljoner kronor. För perioden totalt 2,9 miljoner kronor.

En kompensation om 2 procent innebär att de åtgärder som vidtas under punkt 6.1 kan minskas i omfattning. En genomsnittlig årsarbetare kostar cirka 0,7 miljoner kronor per år. En minskning av personalstyrkan motsvarande besparingskravet 2,9 miljoner konor för perioden innebär en minskning med 4 årsarbetare eller 6 procent.

6.3. Kompensation 3%

Kompensation 3 procent medför ett sparkrav 2027 om 0,2 miljoner kronor, för 2028 ett positivt överskott om 0,7 miljoner kronor som ökar med 0,4 miljoner kronor för 2029. För perioden totalt ett positivt överskott om 1,1 miljoner kronor.

En kompensation om 3 procent innebär att nämnden kan hantera budget för 2027 inom ram. För planperioden 2028–2029 kommer uppräknigen att innebära ett tillskott som möjliggör en utveckling av verksamheten.

7. Investeringar

7.1. Tidsbestämda projekt

Tabellen visar *pågående beslutade* projekt för åren 2025 – 2031.

Beslutade projekt (mnkr)	Genom- förande- beslut	Utfall t.o.m. 2025	Prognos 2026	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Beslutad total- budget	Prognos totalt utfall	Prognos slutår
8866, Tillbyggnad servicebyggnad ishall Stockholm	N/A	0,0	7,0	7,0	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	11,7	11,7	2027
8867, Komfortvärme ishall Stockholm	N/A	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2026
8819, Energieffektivisering ishall Stockholm	N/A	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2026
8868, Belysning gräsplan Enebyberg	N/A	0,0	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,8	2026
Nettoutgifter		0,0	9,4	9,4	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0	14,1	14,1	

8866, Tillbyggnad servicebyggnad ishall Stockholm - Den gamla curlinglängan på Stockhagens IP rivs samt ersätts med en tillbyggnad till ishallen. Tillbyggnaden kommer huvudsakligen att innehålla omklädningsrum, samlingslokal, tvättrum, sliprum samt förråd. Kultur- och fritidsnämnden beslutade 22 januari om att genomföra projektering under våren 2026 med en preliminär byggstart under sommaren 2026. Projekteringen är genomförd och förnyad konkurrensutsättning pågår under april/maj. Byggstart beräknas i detta läge till slutet av juni med färdigställande våren 2027. Den del av projektet som omfattar rivning innebär en driftkostnad motsvarande 0,5 miljoner kronor. Total kostnad för investering över två år uppgår till 11,7 miljoner kronor. Prognos enligt budget, men osäkert omvärldsläge kan komma att påverka. Om det visar sig att erhållna anbud avviker från det totala anslaget om 11,7 miljoner kronor avser kultur- och fritidsnämnden att hantera denna avvikelse genom att omdisponera budgetmedel från projekt 8819 gällande energieffektivisering av Stockhagens ishall.

8867, Komfortvärme ishall Stockholm -Projektet syftar till att skapa stabilare och jämnare inomhustemperatur vilket påverkar såväl fastighet som utövare positivt. Torrare luft innebär att luftavfuktarna kommer att behöva arbeta mindre vilket minskar slitage samt kan påverka elförbrukningen positivt. Tillskottet av värme är del av återvinning från isarnas kylsystem. Byggstart under april för färdigställande under kvartal tre. Total projektbudget 0,8 miljoner kronor. Prognos enligt budget.

8819, Energieffektivisering ishall Stockholm -Ishallen lufttätas mellan takfot och konstruktion för ökad energieffektivitet. Ingår som beslutad åtgärd för 2026 inom miljö- och klimatprogrammet. Projektet flyttas dock fram med anledning av den komplexitet som uppstår i samband med installation av värme i ishallen samt tillbyggnation. Total

projektbudget 0,8 miljoner kronor. Prognos kvarstår dock enligt budget då nämnden avvaktar resultat av den förnyade konkurrensutsättningen i projekt 8866 gällande tillbyggnad av Stockhagens ishall. Medel kan komma att behöva om disponeras.

8868, Belysning naturgräsplan Enebyberg –Byte till LED-belysning för minskad elförbrukning samt övrig drift och underhåll. Befintliga stolpar är rötskadade och kommer att ersättas med nya fackverk på naturgräsplanen på Enebybergs IP. Total projektbudget 0,8 miljoner kronor. Projektet beräknas färdigställt under kvartal tre. Prognos enligt budget.

Tabellen visar *föreslagna* projekt för åren 2027 – 2031.

Föreslagna projekt (mnkr)	Budget 2027	Plan				Beräknad total- budget	Beräknat slutår
		Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031		
Byte elstolpar Rinkebyspåret	3,5	0,0	0,0	0,0	0,0	3,5	2027
Byte elstolpar Altorpsspåret	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	3,8	2028
Ny servicebyggnad Dagv IP	0,0	10,8	5,8	0,0	0,0	16,6	2029
Friluftssarena Ekebysjön	0,0	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	2028
Byte konstgräs plan 3 SIP	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	1,5	2029
Byte konstgräs Dagv IP	0,0	0,0	0,0	3,5	0,0	3,5	2030
Byte yttertak ishall EIP	0,0	0,0	0,0	2,5	0,0	0,0	2030
Byte yttertak ishall SIP	0,0	0,0	0,0	0,0	2,5	2,5	2031
Nettoutgifter	3,5	14,8	7,3	6,0	2,5	32,4	

Byte elstolpar Rinkebyspåret - Byte av stolpar och armaturer samt nedgrävning av matning av el för ökad driftsäkerhet. Budget för investeringsprojektet uppgår till 3,5 miljoner kronor. Den del av projektet som innebär rivning och deponi innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,7 miljoner kronor äskas till driftbudget 2027.

Byte elstolpar Altorpsspåret - Byte av stolpar och armaturer samt nedgrävning av matning av el för ökad driftsäkerhet. Budget för investeringsprojektet uppgår till 3,0 miljoner kronor. Den del av projektet som innebär rivning och deponi innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,6 miljoner kronor äskas till driftbudget 2028.

Ny servicebyggnad Dagv IP – Förbättrade förutsättningar gällande omklädningsrum, förråd, toaletter och kansli med mera behövs vid Danderyds gymnasiums IP för utomhusidrotten. Byggstart beräknas under 2028 med slutförande 2029. Total investeringsbudget för projektet beräknas till 16,6 miljoner kronor. Den del av projektet som innebär deponi av schaktmassor, asfalt, träd och buskar innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,3 miljoner kronor äskas till driftbudget 2028.

Friluftssarena Ekebysjön – Projektet avser att förbättra möjligheterna för friluftslivet vid Ekebysjön. Den gamla naturskolan rivs och ersätts med en mer ändamålsenlig lokal. Projektet planeras att kunna ske i samverkan med föreningslivet och med stöd från Allmänna Arvsfonden. Med anledning av detta uppgår investeringsbeloppet endast till 1,0 miljoner kronor. Byggstart beräknas till 2028 med färdigställande 2029. Den del av projektet som innebär rivning och deponi innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,3 miljoner kronor äskas till driftbudget 2028.

Konstgrässystem Stockholm (Plan 3) - Byte av konstgrässystem på 7-spelplanen (Plan 3) på Stockholm. Konstgrässystem fritt från gummigranulat kommer att väljas. Budget för investeringen uppgår till 1,5 miljoner kronor. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,2 miljoner kronor äskas i driftbudget 2029.

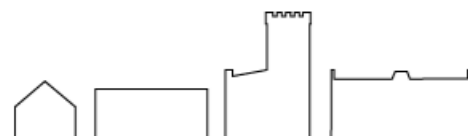
Byte konstgräs Dagby IP – Byte av konstgrässystem på 11-spelplanen på Danderyds gymnasiums IP. Konstgrässystem fritt från gummigranulat kommer även fortsättningsvis att väljas. Budget för investeringen uppgår till 3,5 miljoner kronor. Den del av projektet som omfattar rivning och deponi innebär en driftkostnad varför tillkommande 0,4 miljoner kronor äskas i driftbudget 2030. Högt nyttjande från såväl skola som föreningsliv och allmänhet har medfört större slitage än vad som tidigare beräknats varför det befintliga konstgrässystemet inte kommer att vara fullt ut avskrivet. Således tillkommer kostnader för utrangering om cirka 1,2 miljoner kronor.

Byte yttertak ishall EIP – Projektet avser byte av yttertak på ishallen i Enebyberg. Total projektbudget 2,5 miljoner kronor.

Byte yttertak ishall SIP – Projektet avser byte av yttertak på ishallen i Enebyberg. Total projektbudget 2,5 miljoner kronor.

7.2. Årliga anslag

Tabellen visar årliga anslag för åren 2027 – 2031.

Årliga anslag (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Planerat underhåll byggnader					
idrotts- och fritidsanläggningar	3,6	2,1	0,8	5,0	1,5
Inventarier maskininköp IP	2,1	0,0	1,3	0,0	0,0
Inventarier övriga verksamheter					
KFN	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Nettoutgifter	6,7	3,1	3,1	6,0	2,5

8850, Planerat underhåll idrotts- och fritidsanläggningar - Avser ett flertal åtgärder för underhåll av investeringskaraktär främst renovering av inre- och yttre ytskikt samt byte av kylkompressor.

9501, Maskininköp IP - Avser inköp av arbetsmaskiner till idrottsplatserna.

9504, Inventarier KFN - Avser vid behov inköp av inventarier till verksamheterna.

7.3. Totalsumma av investeringar

Tabellen visar totala nettoutgifter åren 2027 – 2031.

Nettoutgifter (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Totalsumma investeringar	14,9	17,9	10,4	12,0	5,0

7.4. Tillkommande kostnader

Tabellen nedan visar tillkommande kapital- och/eller hyreskostnader åren 2027 – 2031.

Tillkommande kostnader (mnkr)	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Kapitalkostnader	-1,0	0,1	-0,4	-1,3	1,7
Hyreskostnader	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Totalsumma	-1,3	-0,2	-0,7	-1,6	1,4
Varav redan beslutat kompenserat	-0,8	-0,1	0	0	0

Kostnaderna är beräknade som årligen tillkommande kostnad. Kapitalkostnader inkluderar även kostnad för utrangering konstgräs 2030. Hyreskostnader avser de årliga tillkommande hyrestillägg för planerat underhåll som samhällsutvecklingsförvaltningen beräknat.

8. Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

8.1. Ekonomiska risker

Nämnden ser inga betydande ekonomiska risker men samtliga beräkningar bygger på antaganden om kostnadsutveckling.

8.2. Risker för verksamhet

Planeringsförutsättningar och direktiv för budget 2027 och plan 2028 – 2029 anger fortsatt att kultur- och fritidsnämndens nettoanslag räknas upp med 1 procent i syfte att nämnden effektiviserar verksamheten.

Beräkningar våren 2026 visar på att ett förslag på ramökning med 1 procent medför att kultur- och fritidsnämndens verksamheter behöver genomföra besparingar om cirka 6,9 miljoner kronor för perioden 2027–2029.

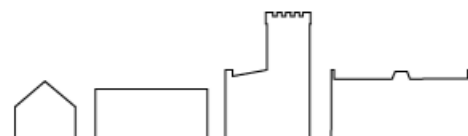
Med minskade resurser står nämndens verksamheter inför alternativen att spara i befintliga verksamheter eller ta bort verksamheter.

Minskad personalstyrka innebär generellt minskat öppethållande, minskad service och minskat utbud av tjänster. En genomsnittlig årsarbetare kostar cirka 0,7 miljoner kronor per år. En minskning av personalstyrkan motsvarande besparingskravet 6,9 miljoner konor för perioden innebär en minskning med 10 årsarbetare eller 15 procent.

Att ta bort verksamhet kan innebära ökad effektivitet i det fall de kvarstående eller omstrukturerade verksamheterna bättre kommer att spegla samtidens förväntningar och behov. Det kan innebära att minska lokal- och anläggningsytor och samordna personal och verksamhetsmedel till platser och tider där fler invånare kan ta del av utbudet.

8.3. Omvärldsrisker

Nämnden ser inga betydande omvärldsrisker, men konstaterar att befolkningsprognosen visar på att antalet barn och unga beräknas minska samtidigt som antalet seniora invånare ökar.

Minskat antal barn och unga kan på sikt komma att innebära ekonomiska påfrestningar på idrottsföreningar samt kultur- och musikskolor som därmed behöver anpassa verksamheten till nya förutsättningar. Om föreningarna effektiviserar sina verksamheter kan detta komma att innebära lägre hyresintäkter för nämnden. Nämnden följer utvecklingen.

9. Omvärldsanalys

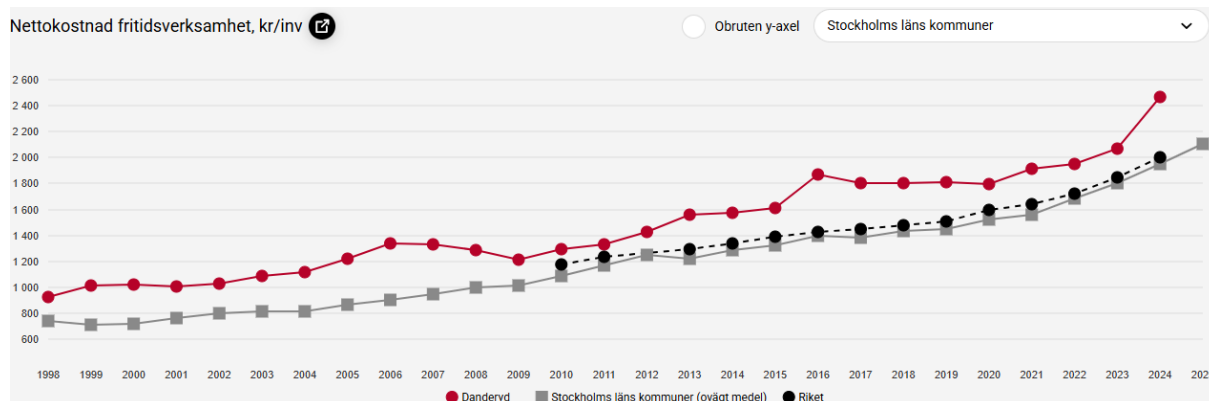
Verksamheterna inom kultur och fritid är generellt svåra att jämföra mellan kommuner eftersom dessa är frivilliga för kommunerna och att det därmed föreligger brist på data. Ett undantag är folkbiblioteken som enligt bibliotekslagen är lagstadgad verksamhet och där Kungliga biblioteket tillsammans med Statistiska centralbyrån årligen inhämtar en mängd data. Kolada har för flera kommunala verksamheter jämförande effektivitetstal. Kultur och fritid ingår inte i dessa sammanställningar eftersom underliggande data för att studera effektivitet inte finns. Däremot kan produktivitet i vissa fall studeras.

Vid jämförelser kan ett antal grundfaktorer verka jämförelsestörande. Sådana faktorer kan vara befolkningsmängd där fler invånare som delar på en nyttinghet, exempelvis en simhall, ger en lägre kostnad per invånare. Befolkningstillväxt medför initialt att nettokostnaden minskar men i ett senare skede kan tröskeffekter uppstå där kapaciteten måste utökas och ytterligare eller större simhall byggas. Viktigt vid jämförelser är även huruvida kommunen är en regional motor eller en storstadsnära kommun som tar del av en annan kommuns större utbud. Kommunens landareal är också av avgörande betydelse då denna påverkar servicenivå och ibland även upplevd kvalitet. Ur ett invånarperspektiv kan det förväntas att den kommunala servicen finns inom rimligt avstånd.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang väljer bildningsförvaltningen att främst jämföra mot riket och Stockholms län. För största säkerhet och jämförbarhet är samtliga jämförelsetal som presenteras hämtade från kommun- och regiondatabasen, KOLADA.

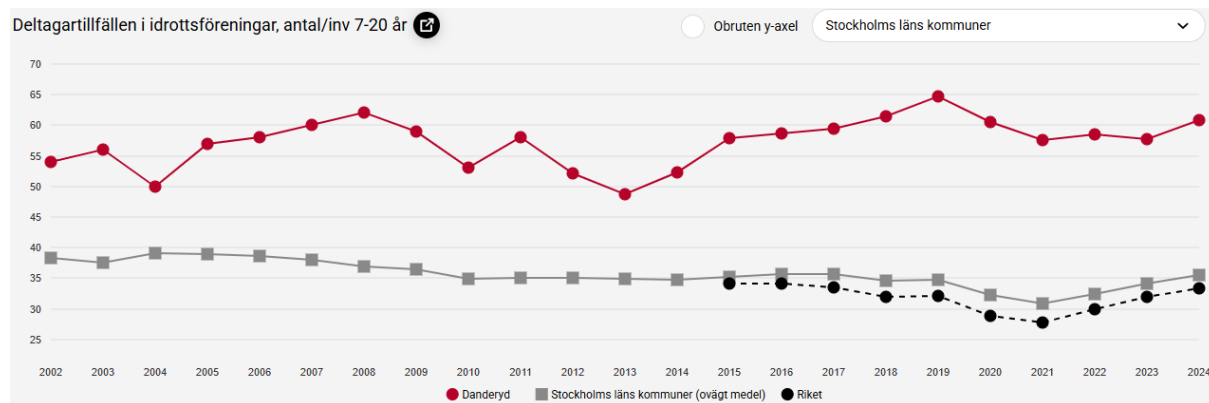
SCB gör årligen en sammanställning "Vad kostar verksamheten i Din kommun?" där kommunens kostnadsutveckling över tid kan jämföras med andra kommuner. Förändringar i kostnadsutveckling kan innebära att lokaler byter "huvudman" och därmed kommer att kodas på nytt sätt i redovisningen. En gymnastiksal går från skolkostnad till fritidskostnad, en aula från skolkostnad till kulturkostnad. I SCB:s jämförelsetal inkluderas även gemensamma kostnader för kommunen. Dessa kan fördelas på olika sätt beroende på organisation och ekonomisk styrning varför direkt jämförbarhet mellan kommunerna kan påverkas. En vanlig orsak till större skillnader är hur lokalkostnader fördelas samt hur internhyror prissätts. Nettokostnad är den kostnad som oftast används vid kostnadsjämförelser och visar på den finansiering av verksamheten som sker via skatter och generella statsbidrag.

Grafen nedan visar sammantagen nettokostnadsutveckling som kronor per invånare för fritidsverksamhet. Siffror för 2025 är preliminära och fastställs först under vecka 35.

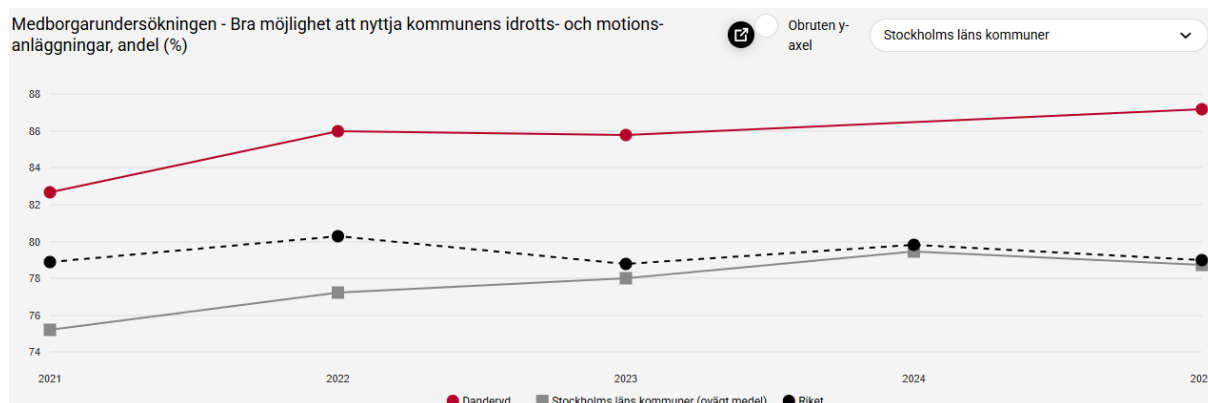

I förhållande till såväl Stockholms län som riket har Danderyd högre kostnad per invånare för fritid. Detta faktum har varit konstant och tyder på att Danderyd i förhållande till befolkningsmängd har valt en högre servicenivå.

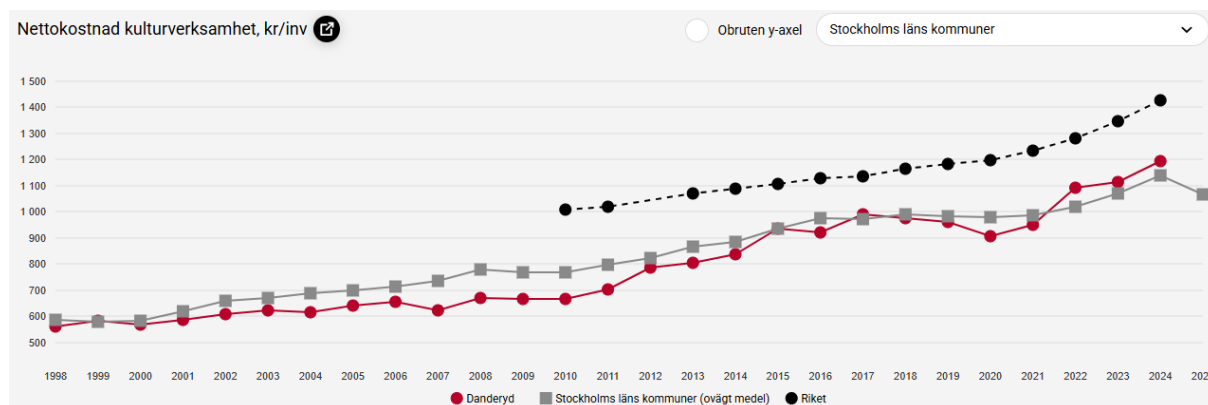
Den högre servicenivån tillsammans med ett väl fungerande föreningsliv gör att Danderyd ligger i topp enligt Riksidrottsförbundets statistik nedan när det gäller deltagartillfällen för barn och unga 7 - 20 år.

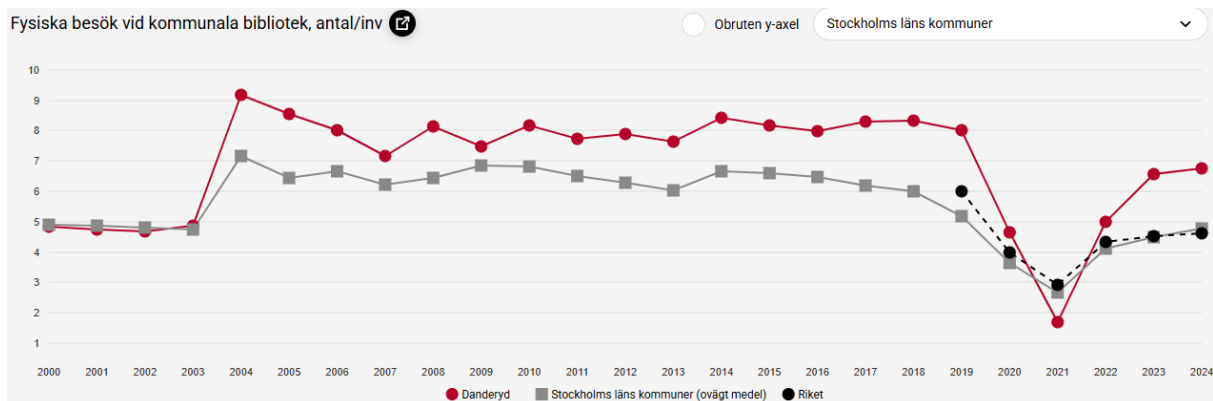
Resultat från SCB:s Medborgarundersökning visar att invånarnas omdömen om möjligheten att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar ligger på en god och hög nivå enligt nedan. Danderyd genomför undersökningen vart annat år. Nästa tillfälle hösten 2027.

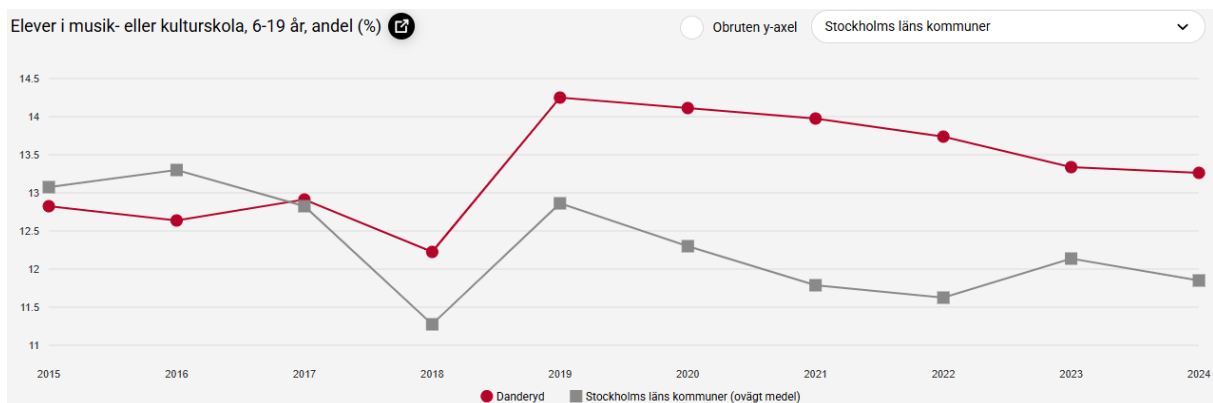
Grafen nedan visar sammantagen nettokostnadsutveckling som kronor per invånare för kulturverksamhet. Siffrorna för 2025 är preliminära och fastställs först under vecka 35. Danderyd ligger i paritet med snitt för Stockholms län, men lägre än riket. Kostnaden har ökat sedan 2021 och beror på ökade hyreskostnader för nya bibliotekslokaler i Mörby centrum.

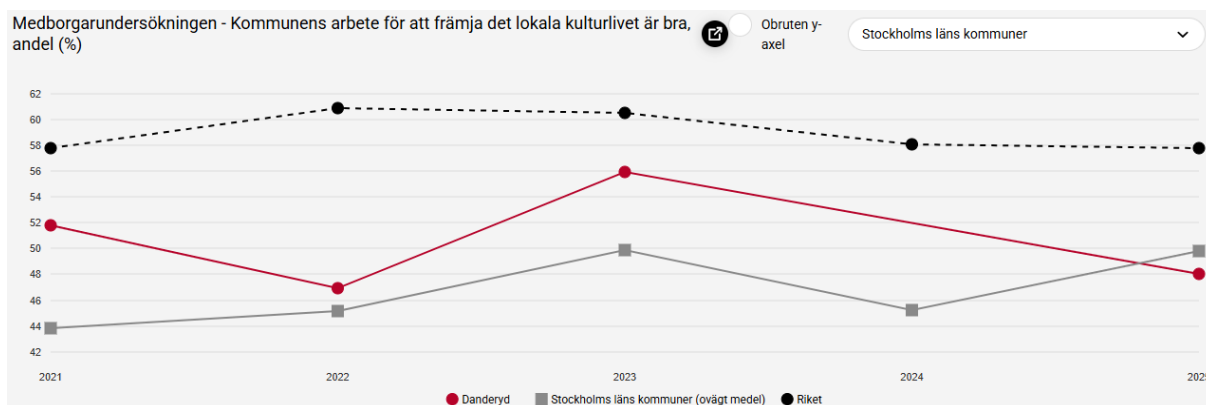
Statistik från Kungliga biblioteket nedan visar att biblioteken i Danderyd är välbesökta. Den tillfälliga nedgången 2020 till 2021 berodde på såväl pandemin som ombyggnationen av biblioteket i Mörby centrum. Danderyd ligger över såväl riket som snitt för Stockholms län. Uppdaterad statistik avseende 2025 publiceras vecka 21.

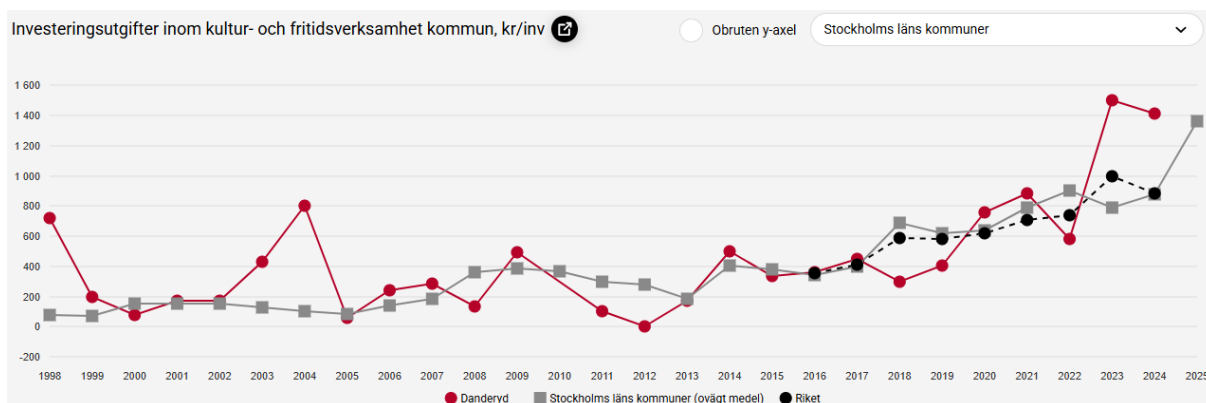
Statistik nedan från Kulturrådet visar att andel elever i musik- eller kulturskola i Danderyd ligger över snitt för Stockholms län.

Resultat nedan från SCB:s Medborgarundersökning visar att invånarnas omdömen om kommunens arbete för att främja det lokala kulturlivet har minskat och ligger något under snitt för länet. Kommunerna i Stockholms län tycks generellt sett placera sig på en lägre nivå än snitt för riket. Detta kan bero på en svårighet att konkurrera med det högkvalitativa och rika kulturutbud som finansieras av regionen och Stockholms stad. Danderyd genomför undersökningen vart annat år. Nästa tillfälle hösten 2027.

Grafen nedan visar investeringsutgifter inom kultur- och fritidsverksamhet som kronor per invånare. De siffror som presenteras för 2025 är preliminära. Slutlig publicering planeras först under vecka 35.

I förhållande till länet och riket ligger Danderyd väl i paritet. När man plockar ut siffror för en enskilda kommun uppvisar dessa som regel toppar och dalar mellan år medan ett snitt av flera kommuner blir en jämnare kurva. Den branta ökningen från 2022 till 2023 beror huvudsakligen på att kommunen köpte fotbollsföreningarnas konstgräsplaner.